

Bruxelles, den 17.3.2021
COM(2021) 129 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET**

En fælles vej hen imod en sikker og varig genåbning

DA

DA

1 INDLEDNING

I de kommende måneder af covid-19-pandemien er det nødvendigt med en nøje tilrettelagt balance. Virusset er fortsat en betydningsfuld global trussel. EU's borgere og sundhedssystemer er stadig under pres, og nye varianter betyder nye tilfælde. Samtidig er der grund til at se frem til en væsentlig reduktion af virussets udbredelse, hvilket forbedrer udsigterne til en ophævelse af de restriktioner, der tynger både borgerne og økonomien. Denne meddelelse skitserer vejen frem for en afbalanceret politik og en fælles EU-tilgang og peger på, hvad vi skal gøre for at fremskynde det tidspunkt, hvor vi kan genoptage vores europæiske levevis, men gøre det på en sikker og bæredygtig måde med kontrol over virusset.

Det har krævet en hidtil uset række af restriktioner at få covid-19-pandemien under kontrol. Disse restriktioner betyder fortsat høje omkostninger for enkeltpersoner, familier, lokalsamfund og virksomheder, og de stiger stadig. På grund af risikoen for nye varianter har nogle medlemsstater forlænget restriktionerne eller indført nye, hvilket er ensbetydende med forstyrrelser for borgere og forsyningskæder. Overalt i det indre marked skal der skabes betingelser for en sikker og koordineret genåbning, således at borgerne kan udøve deres rettigheder fuldt ud og økonomiske og sociale aktiviteter kan genoptages. Dette vil give os et grundlag i form af en stærk folkesundhed, så vi kan sætte skub i den genopretning, som borgere og virksomheder har så hårdt brug for.

EU's borgere har gode grunde til at forvente, at situationen forbedres: først og fremmest vaccinationen. Vaccination er vores vigtigste middel til at bekæmpe virusset, og der er allerede klare beviser på, at de vaccinerede befolkningsgrupper har et betydeligt højere beskyttelsesniveau mod sygdommen. Den investering i vaccineudvikling og -produktion, som EU og medlemsstaterne foretog i 2020, og de foranstaltninger, der nu er truffet for at sætte gang i produktionen og udbuddet af vacciner til EU, betaler sig: Alle medlemsstater vil nu opleve en stigning i forsyningen med vacciner, idet der forventes 300 mio. doser af de i øjeblikket godkendte vacciner i andet kvartal af 2021. En hurtig og effektiv anvendelse af disse vacciner i medlemsstaterne er helt afgørende for nedbringelsen af antallet af nye tilfælde og dermed for, hvornår og hvordan restriktionerne kan ophæves. Samtidig er hygiejne og fysisk afstand stadig vigtige for bekæmpelsen af virusset, indtil der opnås en høj vaccinationsdækning.

Ved ophævelsen af restriktionerne skal vi lære af erfaringerne fra 2020 og undgå de ekstra omkostninger, der opstår, når restriktionerne følger et "stop-start"-mønster. Alle genåbningsforanstaltninger skal være bæredygtige og skabe tillid hos borgerne og et solidt grundlag for genopretningen. Et vigtigt skridt er HERA Incubatoren, som specifikt skal imødegå risikoen for, at nye varianter vil medføre en genopblussen af virusset og begrænse virkningen af vacciner¹.

I denne meddelelse opfordres medlemsstaterne til at anlægge en koordineret tilgang til sikker genåbning, og de foranstaltninger og værktøjer, der er påkrævet for at nå dette fælles mål, beskrives. Enhver genåbningsforanstaltning vil være mere effektiv og mere overbevisende, hvis den træffes som led i et EU-initiativ til sikker og bæredygtig genåbning, der forfølger målet om at ophæve restriktionerne inden for et fælles sæt af foranstaltninger baseret på en klar forståelse

¹ "HERA Incubator: Fælles foregribelse af truslen fra covid-19-varianter (COM(2021) 78 af 17.2.2021).

af, hvordan man sikrer og opretholder en effektiv bekæmpelse af virusset. Genåbningen vil tage længere tid og blive mere kostbar og mindre bæredygtig, hvis medlemsstaterne ikke samarbejder. Desuden sikrer en koordineret genåbning kontinuiteten i det indre marked, som er uløseligt forbundet med det økonomiske og sociale liv for europæerne og dem, der har forbindelser med dem, det være sig af handelsmæssige og økonomiske årsager eller som følge af mobilitet. Vores indbyrdes afhængighed betyder, at så længe blot nogle medlemsstater anvender restriktioner, vil det være begrænset, hvor vellykket andre medlemsstaters genåbning kan blive.

Vores arbejde inden for EU må nødvendigvis gå hånd i hånd med den globale udvikling. EU's forpligtelse til åbenhed vil være drivkraften bag tilgangen med en gradvis genetablering af åbne samfund og økonomier. Kun en global tilgang kan løse denne globale udfordring, og fælles globale løsninger er den bedste måde at sikre en bæredygtig genopretning på.

2 SAMARBEJDE OM GENÅBNINGEN

Den epidemiologiske situation og de foranstaltninger, der er truffet for at begrænse spredningen af virusset, varierer på tværs af EU og i de enkelte medlemsstater. Noget af det, vi har lært indtil nu, er imidlertid, at det på grund af vores indbyrdes afhængighed påvirker alle, når der pålægges restriktioner i én del af EU. Vi kan forvente det samme, når vi skal til at lempe disse restriktioner. Dette kræver en fælles tilgang, der kan være retningsgivende for indsatsen i hele EU.

De forskellige restriktioner, som medlemsstaternes regeringer har indført vedrørende bevægelighed og rejser, samvær med venner og familie, skoler og universiteter, butikker, kulturinstitutioner samt restauranter og barer, har spillet en afgørende rolle i bekæmpelsen af virusset. Valgene med hensyn til tidspunktet for og sammensætningen af sådanne restriktioner har både været bestemt af og haft indflydelse på udbredelsen af virusset. Erfaringerne fra det seneste år har vist, at det er bedre at håndtere situationen proaktivt end at reagere på en situation, der er ved at komme ud af kontrol. Det samme vil være tilfældet, når vi gradvist vurderer den virkning, som vaccination har på at bryde smittekæder og reducere infektionsomfanget. Evidensbaseret beslutningstagning baseret på solide epidemiologiske indikatorer vil være afgørende, når det drejer sig om at åbne på det rette tidspunkt — når virusset er tilstrækkeligt under kontrol til, at der kan indføres lempelser, og restriktioner, der varer længere end højst nødvendigt, derved kan undgås.

Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) fastlægger i dag en ramme, der skal hjælpe medlemsstaterne med at træffe sådanne beslutninger. Tilgangen indebærer, at der fastlægges niveauer, der afspejler den epidemiologiske situation i hver medlemsstat. Den vil gøre det muligt at simulere, hvor stort et råderum de enkelte medlemsstater har til at lempe indsatsforanstaltningerne uden at risikere at vende udviklingen i spredningen af virusset. Klare vejledende epidemiologiske tærskler vil bidrage til koordinering, forudsigelighed og gennemsigtighed. Et klarere videnskabeligt grundlag² vil bidrage til at forstå og styre forbindelsen mellem ophævelsen af foranstaltninger og følgerne for covid-19-forekomsten og -

² Værktøjskassen til analyse af covid-19-scenarier fra Kommissionens Fælles Forskningscenter indeholder allerede interaktive værktøjer til simulering af virkningerne af vaccinationsstrategier kombineret med forskellige foranstaltninger på nationalt og regionalt plan.

dødeligheden, efterhånden som flere og flere vaccineres. Et interaktivt digitalt værktøj, som er udviklet af ECDC, vil være klar til brug for medlemsstaterne i april³. Forskellige medlemsstater vil fortsat træffe forskellige valg med hensyn til, hvilke begrænsninger der skal gælde og ophæves på forskellige tidspunkter: Rammen vil hjælpe medlemsstaterne med at prioritere disse valg ved at tilvejebringe en fælles forståelse af de sandsynlige virkninger.

Hvis man baserer sig på et fælles grundlag i form af en fastlagt ramme, vil det også bidrage til en udvikling baseret på gensidig tillid mellem medlemsstaterne. I modsat fald vil medlemsstaternes fokus på de mulige konsekvenser af situationen i andre medlemsstater virke som en bremse for genåbningen. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at tilslutte sig denne tilgang og foretage den nødvendige opfølgning hurtigt.

En fælles ramme kan også være med til at give borgerne tillid til de beslutninger, der træffes, hvilket er helt afgørende, eftersom overholdelsen svækkes på grund af pandemisk træthed og laden stå til, i takt med at flere og flere vaccineres. Det er også afgørende at arbejde sammen om at give objektive oplysninger og imødegå strømmen af misinformation, der modvirker effektive vaccinationskampagner.

3 SIKKER GENÅBNING

En sikker tilbagevenden til fri bevægelighed

EU-borgerne vil i høj grad forbinde ophævelsen af restriktionerne med det igen at kunne bevæge sig frit og udøve andre grundlæggende rettigheder i hele EU. Med en tilstrækkelig forbedring af den epidemiologiske situation vil en koordineret tilgang til fri bevægelighed give sikkerhed for, at en genåbning ikke betyder mistet kontrol med virusset. Borgerne skal også kunne udøve deres rettigheder uden nogen form for forskelsbehandling.

Et lovgivningsforslag om oprettelse af en fælles ramme for et **digitalt grønt certifikat**, der skal omfatte vaccination, test og restitution, er under vedtagelse i Kommissionen. Denne EU-tilgang til udstedelse, kontrol og godkendelse af sådanne certifikater indføres for at hjælpe indehaverne med at udøve deres ret til fri bevægelighed inden for EU og gøre det lettere at afvikle de covid-19-restriktioner, der er indført i overensstemmelse med EU-retten. Med rammen får alle EU-borgere og deres familiemedlemmer mulighed for at modtage et sikkert og interoperabelt certifikat. Alle medlemsstater vil, hvis det er relevant, godkende certifikatet som tilstrækkeligt bevis for at fravige restriktioner for den frie bevægelighed — såsom karantæne- eller testkrav — der er indført for at begrænse spredningen af covid-19. Det er vigtigt at understrege, at personer uden et sådant certifikat stadig skal kunne rejse, og at besiddelse af et certifikat ikke er en forudsætning for at udøve retten til fri bevægelighed eller andre grundlæggende rettigheder. Det er vigtigt at have tillid til certifikaterne, så de kan godkendes. Certifikaterne kan anvendes til at afgøre, om personer kan rejse uden at være omfattet af midlertidige begrænsninger, som kan være indført for at mindske spredningen af virusset, såsom testning ved ankomst eller karantæne. Pakken vil også omfatte tredjelandstatsborgere med lovligt ophold eller bopæl i EU.

³ Det vil være udformet på en sådan måde, at beslutningstagere og fagfolk på folkesundhedsområdet i medlemsstaterne enten kan anvende deres egne skøn over det effektive reproduktionstal og vaccinationsdækning, hvis de ønsker det, eller ECDC's skøn.

Det forslag, der fremsættes i dag, er et fleksibelt og enkelt instrument, der skal være tilgængeligt i såvel et digitalt format som i papirform. Det vil give myndighederne i en medlemsstat mulighed for om nødvendigt at foretage en hurtig, sikker og enkel kontrol af et certifikat, der er udstedt i en anden medlemsstat. Der vil kun blive anvendt det minimum af oplysninger, der er nødvendigt (f.eks. datoen for vaccinationen og den anvendte vaccine eller datoen for en covid-19-test). For at certifikaterne kan være klar til det stigende rejseomfang hen over sommeren, skal forslaget behandles og vedtages hurtigt af Europa-Parlamentet og Rådet. I den nærmeste fremtid vil Kommissionen også overveje, om den bør foreslå ændringer til henstillingen om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed⁴. Under alle omstændigheder bør alle undtagelser for væsentlige rejser såsom dem, der anbefales for sæson-, transport- og grænsearbejdere, fortsat finde anvendelse. Også principperne vedrørende "grønne baner" for godstransport skal under alle omstændigheder fortsat anvendes i fuldt omfang, hvis der midlertidigt genindføres kontrol ved de indre grænser som en sidste udvej.

Gennemførelsen af lovgivningen om det digitale grønne certifikat kræver også, at der på EU-plan fastlægges en kompatibel *teknisk ramme*, der indføres af medlemsstaterne. Dette skal sikre interoperabilitet og fuld overholdelse af reglerne om beskyttelse af personoplysninger. Målet bør være, at dette arbejde skal være afsluttet og systemet på plads medio juni. Den tekniske ramme vil tage hensyn til den globale indsats for at lempe rejserestriktionerne, og interoperabilitet med systemer, der udvikles gennem Verdenssundhedsorganisationen (WHO), bør tages i betragtning fra starten. Den vil også kunne udvides til kompatible certifikater, der er udstedt i tredjelande. Forslaget om et digitalt grønt certifikat er fleksibelt nok til at kunne tage hensyn til ny videnskabelig dokumentation og nye retningslinjer, efterhånden som vi lærer mere om virkningen af vaccination, konsekvenserne af nye varianter og omfanget af beskyttelse for mennesker, der er kommet sig efter en infektion.

Kommissionen vedtager også et "parallelforslag" om udstedelse af et digitalt grønt certifikat til tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold eller bopæl i medlemsstaterne, og som har ret til at rejse inden for EU⁵. Hvis en sådan tredjelandsstatsborger er i besiddelse af et certifikat, der er et tilstrækkeligt pålideligt bevis for vaccination eller er udstedt inden for rammerne af et system, der er interoperabelt med tillidsrammen for digitale grønne certifikater, vil dette gøre det lettere at rejse inden for EU.

Det vil være en vigtig del af genåbningen at gøre det muligt for tredjelandsstatsborgere at rejse sikkert til EU. *Turisme og andre rejser fra lande uden for EU* er et vigtigt element i EU's åbenhed og bør være omfattet af samme mål om sikker åbning som andre aktiviteter. Med henstillingen findes der allerede en ramme, der identificerer lande, hvor den epidemiologiske situation gør det muligt at foretage ikkevæsentlige rejser til EU⁶. Rådet bør fortsat have opmærksomheden rettet mod situationen i lande uden for EU og navnlig tilfælde, hvor udviklingen i forekomsten af covid-19 er nedbragt til et bæredygtigt niveau, f.eks. gennem

⁴ Rådets henstilling (EU) 2020/1475 af 13. oktober 2020 om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19-pandemien.

⁵ Baseret på artikel 77 i TEUF (Schengenretsgrundlaget).

⁶ Rådets henstilling (EU) 2020/912 af 30. juni 2020 om de midlertidige restriktioner for ikkevæsentlige rejser til EU og eventuel ophævelse af disse restriktioner.

udbredt vaccination med vacciner, hvis effektivitet er påvist. En anden vigtig faktor vil være et lavt niveau af varianter, der giver anledning til bekymring, i et tredjeland.

Med henblik på den nærmeste fremtid vil Kommissionen nøje følge anvendelsen af henstillingen og foreslå ændringer i overensstemmelse med udviklingen på området. Det kan dreje sig om ændringer, der skal tilpasse henstillingen til det digitale grønne certifikat og til initiativer, der tages på globalt plan af WHO eller Organisationen for International Civil Luftfart, hvilket til sin tid kan lette tilpasningen af restriktioner, når rejsende fra tredjelands kan fremlægge certifikater, der attesterer en relevant covid-19-status, og som er udstedt inden for rammerne af et system, der anses for at være tilstrækkeligt pålideligt eller interoperabelt med det digitale grønne certifikat, når dette er tilgængeligt i EU-medlemsstaterne. Sideløbende arbejder Kommissionen tæt sammen med internationale organisationer, herunder Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling⁷, FN's Verdensturistorganisation⁸ og G20-arbejdsgruppen om genstart og genopretning af verdensturismen på en bæredygtig måde.

Anvendelsen af det digitale grønne certifikat bør ledsages af en klar og gennemsigtig meddelelse til borgerne med oplysninger om dets anvendelsesområde og brug samt en præcisering af garantierne for beskyttelsen af personoplysninger og en forsikring til borgerne om, at der er tale om et redskab, som skal hjælpe dem med at udnytte retten til fri bevægelighed fuldt ud.

Retningslinjerne om testning og karantæne for rejsende⁹ vil blive ajourført for at fremme en mere harmoniseret og forudsigelig tilgang til grænseforanstaltninger, der er lettere at forstå for rejsende og leverandører af transporttjenester.

Testning og kontaktsporing som led i en åbning

En vellykket vaccination alene vil ikke udrydde virusset. Der vil stadig være behov for at overvåge og reagere på den epidemiologiske situation, så testning og kontaktsporing vil fortsat være afgørende redskaber. Dette er særlig vigtigt i genåbningsfasen for at give sikkerhed for, at en eventuel genoplussen hurtigt vil blive identificeret.

EU har offentliggjort retningslinjer, som skal støtte udviklingen og gennemførelsen af teststrategier i hele EU, og henstillinger til støtte for en fælles tilgang til anvendelse, godkendelse og gensidig anerkendelse af forskellige test¹⁰. Der finder regelmæssige drøftelser sted mellem medlemsstaterne i Udvalget for Sundhedssikkerhed om teststrategier og nye test, der kommer ind på markedet. Udvalget for Sundhedssikkerhed er også nået til enighed om en fælles liste over hurtige antigenest til at diagnosticere covid-19 samt et udvalg af hurtige antigenest, hvis resultater vil blive anerkendt gensidigt i medlemsstaterne¹¹. Derudover leverer Kommissionen nu

⁷ <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-international-mobility-and-trade-in-services-the-road-to-recovery-ec716823/>.

⁸ <https://www.unwto.org/unwto-convenes-global-tourism-crisis-committee>.

⁹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/guidelines-covid-19-testing-and-quarantine-air-travellers>.

¹⁰ Kommissionens henstilling (EU) 2020/1595 af 28. oktober 2020 om covid-19-teststrategier, herunder anvendelse af hurtige antigenest (C(2020) 7502).

¹¹ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/covid-19_rat_common-list_en.pdf.

20 mio. hurtige antigenest til medlemsstaterne¹². Nøjagtigheden og tilgængeligheden af hurtige antigenest forbedres fortsat, og de anvendes i stigende grad og er nyttige i forbindelse med afvikling af tjenester og sikre rejser.

Selvtest for covid-19 (både selvpodnings- og selvttestkit) begynder så småt at komme ind på markedet. Kommissionen og ECDC er ved at gennemgå disse. ECDC offentliggør i dag tekniske retningslinjer om selvttest for covid-19, herunder nærmere oplysninger om f.eks. tilgængelighed og mulig indvirkning på gennemførelsen af forebyggelses- og kontrolforanstaltninger, klinisk ydeevne sammenlignet med RT-PCR-testen, som er referencetesten på området, konsekvenserne for rapportering og epidemiologisk overvågning og rammerne for korrekt anvendelse. Gennem Udvalget for Sundhedssikkerhed overvåger Kommissionen, om og hvordan landene anvender eller overvejer at anvende hurtige antigenest.

En vigtig anvendelse af testning går ud på at spore virusset og dets varianter i spildevand. Dette kan give hurtig og billig information om tilstedeværelsen af et virus og dermed om en mulig genopblussen. Således gør overvågning af blot 6 000 indsamlingssteder det muligt at spore virus i spildevand fra 70 % af EU's befolkning. Spildevandsovervågning kan anvendes til forebyggende eller tidlig varsel, da påvisning af virus i spildevand er et tegn på, at virusset kan være blusset op igen. På samme måde kan fraværet af virusset i spildevand tyde på, at en given befolkningszone kan anses for at være udsat for en lavere risiko, og at de foranstaltninger, der er truffet for at begrænse virusoverførslen, har virket. Det er derfor afgørende, at medlemsstaterne indfører effektive spildevandsovervågningssystemer, der sikrer, at de kompetente sundhedsmyndigheder straks modtager relevante data.

Kommissionen vedtager i dag en henstilling for at støtte en konsekvent tilgang til anvendelsen af **spildevandsovervågning** til sporing af covid-19 og dets varianter¹³. Henstillingen er baseret på medlemsstaternes viden og erfaring og indeholder specifikke retningslinjer for udformning og forvaltning af et spildevandsovervågningsnetværk med henblik på hurtig overførsel af data til sundhedsmyndighederne. Den vil fremme anvendelsen af fælles metoder til prøvetagning, testning og dataanalyse understøttet af en europæisk udvekslingsplatform. Der vil blive stillet midler til rådighed for at støtte indførelsen af sammenhængende strategier og aktiviteter for spildevandsovervågning i hele EU og for at styrke medlemsstaternes og partnerlandenes kapacitet på lang sigt.

Testning giver ikke i sig selv kontrol over smitsomme sygdomme. Dette kræver effektiv opfølgning på og anvendelse af testresultaterne. I takt med, at den generelle situation forbedres, har sporing en central rolle at spille med hensyn til at bidrage til en sikker genåbning, hvor en effektiv inddæmning af mere isolerede udbrud bliver særlig vigtig. Som supplement til traditionel manuel kontaktopsporing kan **mobile kontaktopsporingsapplikationer** bidrage til at bryde transmissionskæden og være med til at redde liv. I betragtning af nye varianter øgede overførbare er det vigtigt, at de parametre, der anvendes i applikationerne, revideres og om

¹² Kommissionen har den 18. december 2020 undertegnet en rammekontrakt med Abbott and Roche, der giver mulighed for at købe over 20 mio. hurtige antigenest for op til 100 mio. EUR finansieret af nødhjælpsinstrumentet (ESI).

¹³ C(2021) 1925.

nødvendigt justeres i samarbejde med ECDC og de nationale myndigheder. Kommissionen vil støtte medlemsstaterne i deres overvejelser angående yderligere funktioner, som har til formål at styrke kontaktopsporingsapplikationerne, og fremme udbredelsen og anvendelsen heraf. Disse yderligere funktioner kan f.eks. omfatte et dashboard, der viser de seneste oplysninger om folkesundhedssituationen og udrulningen af vaccinationskampagner eller underretter brugerne om, at de på et tidligere tidspunkt har deltaget i et arrangement eller befundet sig et sted, hvor der er konstateret bekræftede tilfælde af covid-19.

Medlemsstaterne indsamler også oplysninger fra rejsende, der krydser grænserne og rejser ind på deres område, via nationale **kontaktopsporingsformularer**. Dataudveksling mellem medlemsstaternes kontaktopsporingsmyndigheder kan være særlig vigtig, når rejsende krydser grænser i tæt fysisk nærhed af hinanden, f.eks. i fly eller tog. Kommissionen har udviklet en platform, der muliggør udveksling af data mellem medlemsstaternes kontaktopsporingsystemer.

For at medlemsstaterne kan udveksle relevante passageroplysninger via udvekslingsplatformen, vil Kommissionen offentliggøre udkast til foranstaltninger, som skal sikre, at der inden sommersæsonen er skabt et EU-retsgrundlag¹⁴, som den lovlige behandling af personoplysninger kan foregå i henhold til. Dette vil omfatte en fastlæggelse af de begrænsede og veldefinerede datasæt, der skal udveksles, og de forskellige brugeres roller og ansvarsområder.

For de medlemsstater, som ikke har et digitalt kontaktopsporingsystem, har EU's fælles konsortium "EU Healthy Gateways" udviklet en digital EU-kontaktopsporingsplatform som fælles kontaktpunkt samt cloudhostingtjenester, der gør det muligt at lagre de indsamlede kontaktopsporingsformularer. De to platforme — platformen til udveksling af kontaktopsporingsformularer og EU's digitale kontaktopsporingsplatform — er komplementære og indbyrdes forbundne projekter. Disse redskaber vil muliggøre en hurtigere og mere effektiv kontaktopsporing af passagerer på tværs af grænserne.

Fortsat håndtering af virusset: behandling og medicinsk udstyr

Efterhånden som den **terapeutiske behandling** har udviklet sig, har den bidraget til at redde liv, forkorte restitutionstiden og reducere antallet af sengedage — til gavn for både patienter og hårdt pressede sundhedssystemer. Kommissionen gør brug af en række instrumenter, herunder fælles indkøb, for at sikre medlemsstaterne adgang til det begrænsede antal terapeutiske behandlinger, der i øjeblikket anvendes til behandling af covid-19-tilfælde, samt til forskningsprogrammer. Der er behov for en større og hurtigere indsats. Ifølge planen vil en **fælles EU-behandlingsstrategi** blive iværksat midt i april. I lighed med den tilgang, der anvendes med gode resultater med hensyn til vacciner, vil denne strategi søge at fremskynde forskning og produktion, således at medlemsstaterne kan få adgang til værdifulde behandlinger i det nødvendige omfang og med den nødvendige hastighed. Der vil blive indført mere fleksible reguleringsforanstaltninger i forbindelse med behandling, f.eks. lettere mærkning, for at muliggøre en hurtig forsyning i stor skala under pandemien.

Teknologi kan også anvendes på andre måder. **Desinfektionsrobotter** kan desinficere et patientværelse af standardstørrelse på helt ned til 10 minutter ved hjælp af ultraviolet lys og

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives?frontEndStage=ISC_WORKFLOW.

desinficere over 18 rum på én opladning. De kan bidrage til at sikre et sterilt miljø på hospitaler uden at udsætte personalet for unødvendige risici. Et program til 12 mio. EUR er under gennemførelse, under hvilket der vil blive indkøbt mindst 200 robotter, som vil blive indsat i medlemsstaterne. Robotterne vil blive leveret i løbet af 2021.

Hjælp til de hårdest ramte sektorer, så de kan forberede sig på en sikker genåbning

Nogle af Europas mest dynamiske sektorer — turisme, kultur og transport — har været blandt de sektorer, der er blevet hårdest ramt af pandemien. Jo mere der kan gøres for at hjælpe disse sektorer med at genåbne på sikker vis og på en måde, der skaber tillid, både for arbejdstagerne¹⁵ og offentligheden, jo hurtigere kan disse sektorer, som omfatter mange sårbare virksomheder, og som mange job er afhængige af, komme på fode igen.

Europas *turisme*økosystem er blevet voldsomt forstyrret. I 12 medlemsstater genererede turisme mellem 10 % og 25 % af det nationale BNP, og fire EU-medlemsstater var blandt verdens ti mest populære turistmål i 2019 med hensyn til internationale ankomster og indtægter. Med et fald i indtægterne på 70 % i løbet af 2020 og med op til 11 mio. arbejdspladser i farezonen¹⁶ ligger turismerelaterede tjenester i bunden på indikatoren for virksomhedernes tillid. Antallet af overnatninger i EU faldt med 52 % i 2020, og antallet af internationale turistovernatninger faldt med 68 % i 2020¹⁷. Nogle medlemsstaters økonomi er også stærkt afhængig af international turisme og kan ikke kompensere for tabet af udenlandske rejsende med indenlandsk turisme. En sikker genåbning af rejser og turisme vil give millioner af europæere deres job tilbage og kan betyde en hurtigere genopretning i mange EU-regioner¹⁸.

En genopretning af rejsesektoren på en sikker og forudsigelig måde kræver en genopretning af forbrugernes tillid til, at deres sundhed og rettigheder beskyttes. Applikationen *Re-open EU*, der kan downloades, vil fortsat give borgerne pålidelige oplysninger om den epidemiologiske situation og de gældende regler i hele EU (herunder de digitale grønne certifikater) med forbedrede nye, brugervenlige "rejserute"-funktioner¹⁹. Et gennemskueligt EU-dækkende system, der giver borgerne fuld tillid til folkesundhedsstandarderne, kan være et reelt skridt fremad med hensyn til at sikre klarhed for de rejsende og samtidig fjerne de tilbageværende bekymringer og åbne døren for den kommende sommersæson. I 2020 stod Kommissionen for værdifulde retningslinjer til transportsektoren²⁰ og hotel- og restaurationsbranchen for at hjælpe dem med at minimere risiciene²¹. Kommissionen har også opfordret Den Europæiske Standardiseringsorganisation til at udarbejde et standardiseringsdokument, som skal danne grundlag for sundheds- og sikkerhedsprotokoller for hotel- og restaurationsbranchen, og som vil være tilgængeligt inden sommer. Dette frivillige redskab vil være med til at informere og forberede turismevirksomheder bedre, så de kan byde folk velkommen på en sikker måde.

¹⁵ https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_Back_to_the_workplace_-_Adapting_workplaces_and_protecting_workers.

¹⁶ Især for unge (13 % af de ansatte er under 24 år) og kvinder (59 % af de ansatte).

¹⁷ Kilde: Eurostat.

¹⁸ Den 13. maj 2020 vedtog Kommissionen et sæt retningslinjer og henstillinger i den første turisme- og transportpakke: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/QANDA_20_870.

¹⁹ <https://reopen.europa.eu/da>.

²⁰ C(2020) 169/02.

²¹ EU-retningslinjer for gradvis genoptagelse af turisttjenester og for sundhedsprotokoller for virksomheder i hotel- og restaurationsbranchen C(2020) 3251.

Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne og branchen om at sikre en vellykket udrulning af dette "*EU-sundhedsmærke for turisme*".

Kommissionen, medlemsstaterne og branchen bør samarbejde yderligere om kommunikationskampagner, der har til formål at genopbygge tilliden til sikre rejser i Europa blandt europæerne, men også blandt rejsende fra tredjelande.

Det tredje initiativ med henblik på at hjælpe turistsektoren med at forberede sig på en sikker genåbning er at fortætte med at hjælpe virksomheder på stedet, navnlig små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og mikrovirksomheder, med at opretholde covid-sikre tjenester og tilpasse turismeproduktet til den nye virkelighed. Medlemsstaterne kan mobilisere støtte og investeringer til hovedparten af de berørte sektorer og regioner under investeringsinitiativet som reaktion på coronavirusset²² og REACT EU, mens midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og samhørighedspolitikken vil bidrage til en bæredygtig genopretning af de hårdest ramte sektorer. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling 2021-2027 omfatter et specifikt mål om at støtte økonomisk udvikling og social inklusion inden for kultur og turisme. Kommissionen vil stille en guide til EU-finansiering til rådighed for at hjælpe interessenter inden for turisme med at finde frem til de mest relevante kilder til EU-finansiering af deres projekter og investeringer.

Det igen at kunne være fælles om oplevelser i forbindelse med kulturelle steder og begivenheder samt kulturarvssteder og kulturturisme vil være et af de mest synlige tegn på genåbningen. Det vil også være afgørende for, at en *kulturbaseret og kreativ økonomi*, som er blevet særlig hårdt ramt af de begrænsninger, der er indført for at kontrollere pandemien, kan overleve. Denne sektor mistede ca. 31 % af sine indtægter i 2020, og scenekunst og musik blev hårdest ramt med et fald på henholdsvis 90 % og 76 %²³. Også her vil en fælles tilgang og fælles indikatorer fremme beslutninger om at ophæve begrænsninger ved at opbygge tillid blandt publikum og besøgende til, at åbningen foregår på en ansvarlig måde. Kommissionen vil anvende eksisterende samarbejdsstrukturer og -netværk²⁴ til at udveksle oplysninger vedrørende en sikker genåbning af kultursektoren. For at koordinere medlemsstaternes foranstaltninger til sikker genoptagelse af aktiviteter i den kulturelle og kreative sektor bedre vil Kommissionen udarbejde retningslinjer for sektorer inden for musik (festivaler, spillesteder), audiovisuelle medier (filmfestivaler og -markeder, biografer, filmsæt), udøvende kunstarter (festivaler, forlystelsessteder) og udstillingsområder såsom museer eller gallerier, biblioteker og kulturarvssteder.

Kulturturisme øger væksten og skaber arbejdspladser, og fire ud af ti turister vælger deres destination på grundlag af kulturtilbuddet. Kommissionen vil på sociale medier lancere en særlig EU-kampagne om bæredygtig kulturturisme, der har til formål at fremme EU's kulturarvssteder og kulturruter samt kulturelle arrangementer og festivaler. Når forholdene tillader det, vil nye initiativer blive støttet gennem Erasmus+ og dets DiscoverEU-indsats for at fremme unges opdagelse af Europas kulturarv med jernbane, både i og uden for det europæiske år for jernbanetransport.

²² <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/4e2z-pw8r>.

²³ <https://www.rebuilding-europe.eu/>.

²⁴ F.eks. Creative Unite — en platform for/af de kulturelle og kreative sektorer, <https://creativesunite.eu/>.

Opbygning af global modstandsdygtighed over for covid-19

En bæredygtig vej ud af covid-19-pandemien i EU afhænger af de fremskridt, der gøres på verdensplan. Der vil ikke være noget land eller nogen region i verden, der vil være i sikkerhed for covid-19, medmindre pandemien holdes under kontrol på globalt plan, og kun en global tilgang kan føre til en løsning på en global krise. Så længe virusset bringes i omløb, vil de menneskelige omkostninger fortsætte: På globalt plan er der allerede bekræftet næsten 120 millioner tilfælde og rapporteret om over 2,6 millioner dødsfald. Fortsat spredning betyder også, at der fortsat er risiko for en genopblussen af pandemien og for nye varianter, som måske kan omgå det forsvar, som vacciner skaber. EU har både et ansvar og en interesse i at leve op til sit tilsagn om at bekæmpe covid-19 på verdensplan.

EU fører an i den internationale indsats. Unionen har ydet konkret støtte i form af finansielle midler, nødhjælp og naturalier til internationale partnere og lande rundt om i verden. Indtil videre har denne "Team Europe"-tilgang²⁵ samlet set bidraget med over 40 mia. EUR til international støtte til bekæmpelse af covid-19.

Ligesom i EU er en bæredygtig tilgang ensbetydende med vaccination. Dette er årsagen til, at EU kraftigt har støttet COVAX' arbejde med at udbrede vacciner i hele verden: Med finansiering på mere end 2,2 mia. EUR er "Team Europe" bestående af EU og medlemsstaterne blandt de vigtigste bidragsydere til COVAX, det globale initiativ til sikring af lige adgang til vacciner, og har opfordret alle partnere til at tilslutte sig dette arbejde. **COVAX-faciliteten** er begyndt at uddele vaccinedoser og har til hensigt at dele vacciner med alle lav- og mellemindkomstlande i første halvdel af 2021. Dette bør være tilstrækkeligt til at vaccinere hele disse landes arbejdsstyrke i sundhedssektoren og mindst 3 % af deres befolkning, hvilket forventes at stige til mindst 20 % inden årets udgang. Den humanitære buffer på 100 mio. doser og en gennemsigtig tildelingsmekanisme vil bidrage til at sikre sårbare befolkningsgrupper inklusiv adgang til vacciner.

EU og medlemsstaterne er i færd med at fastlægge en koordineret europæisk tilgang til deling af vacciner ved at etablere en **EU-mekanisme for deling af vacciner** baseret på principperne om retfærdighed, gradvis opbygning, nul affald og en Team Europe-tilgang. Målet er at yde ekstra støtte og gå videre end medlemsstaternes eksisterende bilaterale initiativer og at skabe og opskalere en EU-pulje, der på en retfærdig måde tildeles en andel af medlemsstaternes doser. Mekanismen oprettes og opbygges gradvist, efterhånden som tilgængeligheden af vacciner forbedres og der fastsættes kvantitative mål. Vaccinerne vil fortrinsvis blive kanaliseret gennem COVAX og kan også fortsat deles direkte med lande med særligt fokus på Vestbalkan, nabolande og Afrika. EU vil også fortsat fremme koordinering og logistik og medfinansiere transporten af vacciner via EU-civilbeskyttelsesmekanismen.

Sideløbende hermed vil EU og medlemsstaterne som Team Europe fortsat støtte forberedelserne til og udrulningen af vaccinationsstrategier på nationalt og regionalt plan og sikre en kollektiv indsats i samarbejde med regionale og globale aktører, herunder humanitære aktører. På længere

²⁵ EU's "Team Europe"-tilgang er en tilgang, der henter bidrag fra alle EU-institutioner og samler ressourcer, der mobiliseres af EU's medlemsstater og finansielle institutioner, samtidig med at EU's beføjelser og beslutningsprocedurer, herunder afstemningsreglerne, der er fastsat i EU-traktaterne, respekteres.

sigt vil det være afgørende at samarbejde med partnerlande, navnlig i Afrika, om at styrke sundhedssystemer og produktionskapacitet, herunder vaccinekapacitet, diagnostik og behandling.

En opskalering af vaccineproduktionen på globalt plan og af leveringen af vacciner til lande, som har behov for dem, kræver et øget globalt samarbejde mellem offentlige myndigheder og vaccineudviklere og -producenter for at sikre en frivillig licensordning med henblik på den nødvendige overførsel af teknologisk knowhow. EU støtter sådanne bestræbelser, herunder i Verdenshandelsorganisationen, og vil samarbejde med andre vaccineproducerende lande for at undgå forstyrrelser i tæt integrerede forsyningskæder. EU vil også sikre, at **gennemsigtigheds- og godkendelsesordningen** for eksport af covid-19-vacciner, som giver mulighed for en række undtagelser²⁶, anvendes på en retfærdig måde.

Beredskab til at reagere på en genopblussen af covid-19

De vigtigste igangværende sundhedsforanstaltninger — vaccination, testning og sporing samt beredskab med hensyn til varianter — giver en stor sikkerhed for, at den tilbagerulning af de opnåede fremskridt, der fra tid til anden er konstateret i løbet af det seneste år, bliver mindre sandsynlig. Erfaringerne med lempede restriktioner efterfulgt af en genopblussen af virusset betyder imidlertid, at en vigtig del af opbygningen af tillid består i at overbevise borgerne om, at EU og medlemsstaterne vil være klar til at handle, hvis der skulle ske en genopblussen, f.eks. i form af en ny variant. ECDC's ramme, der er beskrevet ovenfor, vil være særligt værdifuld med hensyn til hurtigt at identificere enhver risiko for genopblussen og fremhæve, hvilke restriktioner det er mest hensigtsmæssigt at anvende.

Med hensyn til sundhedsindsatsen fortsætter Kommissionen med at støtte medlemsstaterne via **EU-civilbeskyttelsesmekanismen**. EU's *døgnbemandede katastrofeberedskabskoordinationscenter* kan inden for få timer formidle og finansiere udsendelsen af medicinske nødhjælpshold (som i det seneste tilfælde, hvor rumænske, danske og belgiske læger og sygeplejersker blev indsat i Slovakiet), kritisk medicinsk udstyr, vacciner (hvor Frankrig for nylig delte doser med Slovakiet og Tjekkiet) og personlige værnemidler (herunder fra rescEU-beredskabslagrene). Nødhjælpsinstrumentet gør det muligt hurtigt at overføre patienter på tværs af grænserne for at lette presset på sundhedsfaciliteterne.

På længere sigt er EU også nødt til at indføre en stærkere ramme for modstandsdygtighed og beredskab i tilfælde af fremtidige pandemier. Dette er allerede formålet med forslagene om en **europæisk sundhedsunion** og det igangværende arbejde vedrørende myndigheden for kriseberedskab og -indsats på sundhedsområdet. Den igangværende revision af EU-civilbeskyttelsesmekanismen vil også understøtte dette arbejde. Forslagene vedrørende den europæiske sundhedsunion om at styrke EU's ramme for sundhedssikkerhed bør vedtages snarest muligt. Kommissionen vil fremlægge en vision for modstandsdygtighed og beredskab i den **meddelelse om indsamlede erfaringer**, som medlemmerne af Det Europæiske Råd har anmodet om.

²⁶ Undtagelserne omfatter navnlig leverancer til lav- og mellemindkomstlande, der er opført på COVAX-tilsagnslisten, og eksport af vacciner, der købes og/eller leveres gennem COVAX.

EU bør også overveje, om succesen med andre nødforanstaltninger, der er truffet i løbet af det seneste år, såsom systemet med grønne baner, bør styrkes inden for en ramme, der kan aktiveres i forbindelse med nye kriser. Den kommende *Schengenstrategi* vil også give mulighed for at indføre solide beredskabsplanlægnings- og koordineringsmekanismer for foranstaltninger vedrørende de indre og ydre grænser, idet der gøres status over erfaringerne fra krisen og behovet for så vidt muligt at begrænse eventuelle forstyrrelser af den frie bevægelighed og det indre markeds funktion.

4 VEJEN FREM

De kommende par måneder af covid-19-pandemien vil kræve en beslutsom indsats for at sikre en bæredygtig og sikker genåbning af vores samfund og økonomier. Der er behov for en koordineret indsats på alle planer for at sikre, at virkningen af vores næste skridt bliver så stor som mulig med hensyn til at bringe antallet af smittede ned, støtte borgerne og virksomhederne og gøre det muligt for vores samfund at vende tilbage til en normal hverdag. Kommissionen opfordrer alle EU-institutioner og medlemsstater til at fremme den fælles indsats: det er særlig vigtigt at intensivere kommunikationsindsatsen.

Det Europæiske Råd

- opfordre til en fælles tilgang til en sikker genåbning baseret på en solid videnskabelig ramme
- støtte yderligere koordinering af indsatsen for at inddæmme pandemien på globalt plan på grundlag af Team Europe-tilgangen.

Europa-Parlamentet og Rådet

- fremskynde drøftelserne og nå til enighed om forslagene til et digitalt grønt certifikat
- fremskynde drøftelserne og nå til enighed om lovgivningsforslag om sundhedsunionen inden årets udgang.

Europa-Kommissionen

- fortsætte med at støtte en intensivering af produktionen af vacciner og rettidig opfyldelse af kontraktlige forpligtelser
- videreudvikle tekniske løsninger på europæisk plan for at øge interoperabiliteten mellem nationale systemer med henblik på at lette rejser, dataudveksling og kontaktsporing
- fremlægge en europæisk strategi for behandling.

Medlemsstaterne

- sikre fremskyndelse af vaccinationsprogrammer i overensstemmelse med det øgede udbud af vacciner
- sikre, at midlertidige restriktioner til bekæmpelse af covid-19 er forholdsmæssige og ikkediskriminerende

- fremskynde det tekniske gennemførelsesarbejde vedrørende det digitale grønne certifikat med henblik på hurtig vedtagelse af forslaget
- hurtigt gennemføre alle henstillinger og udvikle den nødvendige infrastruktur til at anvende de tilgængelige værktøjer til bekæmpelse af pandemien.